

BASIN BÜLTENİ**13.10.2026****DEVA Partili Esen'den Azerbaycan'daki başörtüsü krizine İsrail sorusu: "Türk dünyasında bu gerilim kimin işine yarıyor?"**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Elif Esen, Azerbaycan'daki başörtüsü tartışmasına ilişkin sosyal medya hesabından yayımladığı videoda, İsrail'deki stratejik araştırma çevreleriyle bağlantılı Joseph Epstein'in makalesine dikkat çekti. Azerbaycan ile İsrail'in 2009'dan bu yana eğitim, bilim ve kültür alanlarında sürdürdüğü iş birliğini ve Azerbaycan Eğitim Bakanı'nın açıklamalarını hatırlatan Esen, "Türkiye ile Azerbaycan'ı din ve kimlik üzerinden karşı karşıya getiren bu gerilim kimin işine yarıyor?" diye sordu.

"İsrail bağlantılı araştırmacı başörtüsü tartışmasını neden Türk dünyasının kimliği üzerinden ele alıyor?"

Azerbaycan'da başörtülü kız öğrencilerin okullara alınmadığına ilişkin haberleri kaygıyla takip ettiğini belirten Esen, tartışmanın uluslararası siyasi boyutuna dikkat çekti. Esen, Joseph Epstein'in 29 Eylül 2026'da yayımlanan The Hijab and the Secular State in the Turkic World başlıklı makalesini gündeme taşıdı.

Washington merkezli Turan Research Center'ın direktörü Epstein'ın, İsrail'deki Bar-İlan Üniversitesine bağlı Begin-Sadat Stratejik Araştırmalar Merkezi (BESA) ile de araştırmacı bağlantısı bulunduğunu hatırlatan Esen, makalede Azerbaycan'daki hicap tartışmasının Türk dünyasının millî kimliği, Türkiye'nin bölgesel etkisi ve İran'la rekabet üzerinden değerlendirilmesine dikkat çekti. Esen, şu soruları yöneltti: "Peki neden bir kız çocuğunun eğitim hakkı, bir anda Türk dünyasının kimlik meselesine dönüşüyor? Neden Türkiye'nin başörtüsü özgürlüğü konusundaki hassasiyeti, Azerbaycan'a yönelik bir tehdit gibi değerlendiriliyor?"

"Azerbaycan ile İsrail'in eğitim ve kültür iş birliği 2009'a dayanıyor"

Azerbaycan-İsrail ilişkilerinin yalnızca askerî ve ekonomik alanlarla sınırlı olmadığını vurgulayan Esen, iki ülke arasında 28 Haziran 2009'da imzalanan Kültür, Eğitim ve Bilim Alanlarında İş birliği Anlaşmasını hatırlattı. Azerbaycan'ın İsrail Büyükelçiliğinin resmî kayıtlarına göre söz konusu anlaşma; eğitim, kültür, kütüphaneler, müzeler ve düşünce kuruluşları arasındaki iş birliğinin temelini oluşturuyor. Esen, Azerbaycan Bilim ve Eğitim Bakanı Emin Əmrullayev'in 13 Şubat 2023'te düzenlenen Azerbaycan-İsrail İnovasyon Forumu'ndaki açıklamasına da işaret etti. Əmrullayev, İsrail'in deneyiminin Azerbaycan'ın eğitim sistemini geliştirmeye yardımcı olmasını umduklarını açıklamıştı. Bakanın konuşması STEM eğitimi, robotik ve teknolojik yenilikler bağlamında yapılmıştı. İki ülke arasındaki eğitim ve bilim iş birliği 2026'da da devam etti. 2 Şubat'ta Azerbaycan Bilim ve Eğitim Bakan Yardımcısı Həsən Həsənlı, İsrail Eğitim Bakanı Yoav Kisch ile genel eğitim, STEAM ve yükseköğretim alanlarındaki ilişkileri görüştü. 4 Şubat'ta ise iki ülkenin ilgili bakanlıkları ortak bilimsel araştırmaların yürütülmesi, projelerin birlikte finanse edilmesi ve akademik değişim konularında yeni bir mutabakat imzaladı.

"Türk kimliği ile Müslüman kimliği neden karşı karşıya getiriliyor?"

Azerbaycan'daki okul kıyafeti tartışmasının din özgürlüğünden çıkarak millî kimlik tartışmasına dönüşmesini sorgulayan Esen, Türk kimliği ile Müslüman kimliğinin birbirini dışlayan kavramlar gibi sunulmaması gerektiğini vurguladı. "Müslüman Türk kadını imgesi, Türk kültüründen kopuşun değil; inancını, kimliğini ve kültürel aidiyetini birlikte yaşatmanın bir ifadesi olamaz mı? Başörtüsü, bir kadının Türk kimliğiyle başını zayıflatan değil, onun kendi tercihleriyle şekillenen bir inanç ve yaşam biçimi olarak görülemez mi?"

"İsrail'in yönlendirdiğine ilişkin kanıt yok; ancak siyasi sonuçları sorgulamak gerekir"

Esen, İsrail ile Azerbaycan arasındaki kurumsal işbirliklerinin, başörtüsü kararının İsrail tarafından yönlendirildiğine ilişkin bir kanıt oluşturmadığının altını çizdi. Buna karşılık Epstein'ın makalesinde başörtüsü tartışmasının Türk dünyasının kimliği ve bölgesel güç ilişkileri çerçevesinde değerlendirilmesini, siyasi sonuçları bakımından sorgulanması gereken bir yaklaşım olarak ele aldı.

“İsrail'in bu kararı yönlendirdiğine dair elimizde bir kanıt yok. Ancak şu soruyu sormak hakkımız: Türkiye ile Azerbaycan'ı din ve kimlik üzerinden karşı karşıya getiren bu gerilim, iki kardeş toplum arasındaki güveni zedeleme riski taşıyarak kimin işine yarıyor?” Azerbaycan hükümetinin politikalarına yönelik eleştirilerin Azerbaycan toplumuna karşı bir tutum olarak değerlendirilmemesi gerektiğini belirten Esen, açıklamasını şu sözlerle tamamladı:

“Azerbaycan hükümetinin kararını eleştirmek, Azerbaycan Türklerine karşı olmak değildir. Bizim kardeşliğimiz, hükümetlerin politikalarından daha köklüdür. Ve hiçbir kız çocuğunun eğitim hakkı, hiçbir kadının inancı, hiçbir milletin kimliği siyasi hesapların malzemesi yapılmamalıdır.”

Video linki:

https://drive.google.com/drive/folders/1Wl9X8xOMxS6VPbpf3MzymN6f5O1jkjPY?usp=share_link